

Grete Tartler
Stelian Tăbăras

Motanul învizibil

Ilustrații de Cristiana Radu

Dacă n-o fi omorât-o cineva, de ce nu?

Da, sigur, de ce nu?”

(H.G. Wells, „Omul invizibil”)

Vă amintiți de căutările înfrigurate ale lui Griffin, savanul lui H.G. Wells din romanul Omul Invizibil? Da? Ei bine, atunci trebuie să vă amintiți și că prima ființă devenită invizibilă nu a fost savantul Griffin însuși, ci obiectul primei sale experiențe: un motan alb, Tânăr, de pripas în casa de pe lângă Great Portland Street.

După omorârea lui Griffin, atâtă se precizează în roman: că motanul, scăpat, aşa invizibil, pe fereastra mansardei, a dispărut „din vedere”, iar unele voci spuneau că s-ar fi auzit un mieunat jalnic de pisică prinsă, desigur fără voia ei, într-un gard; dar n-au aflat amănunte, încrucât nu se vedea nimic – și există o anumită spaimă față de ceea ce nu se vede. (Cu tot calamburul unui redutabil umorist, S.T.: „Ceea ce nu se vede, se uită... la tine”).

Nu am fi aflat niciodată despre peripețiile unice ale acestui motan, dacă nu ar fi fost Peter F., cercetător la secția felide din Muzeul de Istorie Naturală, Londra.

Dar, ooo, nu! În cutia-vitrină amenajată de acesta în muzeu, în care nu se vedea nimic decât eticheta cu „felis carnivora, familia felide” (exemplar masculin invizibil) nu se aflau os- emintele aceluia motan, nici pielea împăiată a acestuia... ea, vitrina cea goală, fusese amenajată într-adins de Peter pentru amăgirea șefului său, Mr. Smith, un satrap aşa cum sunt cei mai mulți dintre șefii mărunți, pentru ca el, Peter, să-și justifice cheltuielile pentru cât a stat prin arhive, ori a umblat cu piciorul pe urmele năstrușnicului motan devenit invizibil – lipsind deci, evident, de la slujbă. Și pentru ca șeful să fie nu numai mulțumit, ci și flatat, îl adăugase mai târziu și pe Mr. Smith, pe eticheta realizatorului de exponat, iar mai târziu, Peter își ștersese propriul nume de pe aceeași etichetă. Mărturisește Peter, mângâindu-și bărbuța, că ideea i-a venit recitind „Hainele împăratului”, basmul scriitorului danez H.C. Andersen.

Veți întreba cum e cu puțință ca un om în toată firea, om de știință, cum pretinde că ar fi, să se lase păcălit atât de simplu? Vă voi răspunde că n-a fost simplu deloc, și că pentru fapta asta a fost nevoie de trei înși. Alături de Peter au mai muncit și: iubita lui, Diane, cea care i-a împuiat capul lui Mr. Smith cu metempsihiza, o pseudo-știință care susține posibilitatea reîncarnării după moarte (împrumutându-i și o sumedenie de cărți despre asta); dar și hâtrul om de serviciu Billy, care a avut poate cele mai multe merite în convingerea șefului de secție că vitrina conține un ... motan invizibil. Știți ce a făcut Billy? Întâi și-ntâi, i-a băgat în cap șefului său că aduce leit cu Charles Darwin, și din față, și din profil, dar mai ales din...

operă științifică (e drept, Billy spunea: „Semănați foarte mult cu secția Darwin”). Poate că Mr. Smith ar fi trebuit doar, pentru asemănarea desăvârșită, să-și lase și puțină chelie (barba avea oricum).

Cum să nu i se zdruncine lui Mr. Smith criteriile de judecată! când el însuși, în zilele în care se îndoia de existența motanului invizibil, zicea: „Asta se va audeveri când o crește părul pe broască”. A fost luat de mâna de Diane și condus la secția batracieni, unde i s-a arătat un uriaș broscan cu păr, tricholatrocus robustus, capturat de curând în Nigeria, în apele lui Rio Muni. În al doilea rând, Billy a introdus într-o zi în vitrina cu pricina un motan alb găsit prin noroi, apoi s-a ascuns după un panou și în vreme ce Mr. Smith, văzând minunea, a alergat după director, să-l învețe minte să nu-l mai facă altă dată mistificator, Billy a eliberat iute cotoiul, care, speriat, a fugit pe niște scări largi în sus și s-a ascuns după o buturugă uriașă de sequoia (acea roată dintr-un trunchi, montată pe o scară). Așa că directorul și ceilalți colegi alarmați au trebuit să se mulțumească nu hea la comentariile acestora în fața vitrinelor goale, făcea el însuși „nțtt, nțtt”, a mirare, ca să-i incite.

– Dar ar trebui să i se vadă măcar irișii ochilor, acel tapetum despre care Wells zicea că... intervenea câte un copil mai isteț și care știa bine cartea lui Wells.

– Așa e, răspundeau Mr. Smith, dar știți, în munca de naturalizare pentru expunere ochii originali nu se pot păstra – or, în cazul de față, să pui ochi de sticlă ar fi...

Însă noi să-l lăsăm pe Mr. Smith să-și consume naivitatea și prostia (care se știe, sunt bunuri de larg consum) printre vizitatori și printre feline împăiate și să-l urmăm pe Peter F.

În căutările lui tele adevărate și foarte serioase pe urmele motanului „pierdut din vedere” de către savantul Griffin în cartierul West End, din preajma lui Great Portland Street.

Griffin nu știuse că motanul, mai mult pisoi, avusesese un nume. E drept, el povestise fostului său coleg de facultate că avusesese de-a face cu o pisică albă, jigărită și tare murdară, dar nu-i spusese că era de fapt un cotoi și nici nu avea cum să știe că douăzeci și patru de ore cel puțin, acela avusesese chiar stăpân și că scăpase și de respectivul stăpân care tocmai îi pregătea... o baie. Fugise nu atât de frica spălatului, cât a storsului.

Mai întâi, măța fusese culeasă de pe drumuri de bătrâna de la parter, care mai avea deja una, grasă și blânoasă, care îi ținea mai mereu de cald la gât, pentru că o ducea pe umeri.

Cum de se lăsase prins micul motan? Păi, se oprise să râdă de doi copii, pe drumul spre hala de carne, ascultându-le dialogul:

- Unde mergi?
- La măcelărie.
- Tii, ce coincidență! Tu măcelărie, eu măcelărie.
- Și ce vrei să cumperi?
- Carne de porc.
- Tii, ce coincidență! Eu carne, tu porc.

N-a mai putut auzi continuarea, care se lăsase cu caft, fiindcă două mâini uscătive îl ridicaseră pe sus, îl întorseră puțin cu burta spre cer, apoi îl vârâseră într-o sacoșă.

Luând pisoiul și întorcându-l cu o anumită parte în sus, bătrâna observase că e motan.

— De azi încolo te vei numi Biff!

„Biff” devenise pentru babă, de ani și ani, tot ce era de genul masculin. În tinerețe fusese condusă spre casă, seara, de un Tânăr care se recomandase Biff. Tânărul o condusese spre casă din cauza întunericului, dar nu-i mai fixase o nouă întâlnire din cauza luminii: ardea felinarul la poartă și o văzuse la chip (ptiu, nici nu poți zice „arză-l-ar focul!”, că felinarul arde oricum).

După obiceiul pisicilor, Biff a luat toată casa la cercetat, pe când bătrâna se dusese să încălzească pe un primus apa de baie. Pisoiul căuta cel mai bun adăpost.

Pe un perete atârna un fel de covor de pânză și hârtie (noi știm că era o hartă a Regatului Unit), pe care fu încântat să-și ascuță unghiile. Se întinse ca un pod suspendat, apoi trase de câteva ori cu ghearele, înmulțind meridianele. Se zbârli la vedere câinelui de pe

covor (Peter dedusese mai târziu că fusese vorba de Scandinavia), dar mai jos, pe același covor, se lăfăia o cizmă (desigur, Italia). Ehei, știa el, pisoiul, ce înseamnă un câine; mai știa și ce înseamnă să primești o cizmă în fund.

Așa că o tuli pe fereastra deschisă.

Nimeri pe acoperișul unei magazii, pe care era potrivită o scară în sus. Scara ducea la acoperișul mansardei, dar lui i se păruse că duce spre cer.

